Gemeente Almelo

Raadsvergadering: 1 september 2020
Registratienummer: R 2006070

Raadsbesluit

Onderwerp: Warmtevisie Almelo

Samenvatting raadsvoorstel

De gemeente Almelo werkt aan een duurzame stad. Een belangrijk onderdeel daarvan is het toewerken naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Dat houdt in dat woningen en gebouwen waar mogelijk verder geïsoleerd en op een andere manier verwarmd gaan worden. Samen met maatschappelijke partners heeft de gemeente de Warmtevisie Almelo opgesteld. De Warmtevisie Almelo geeft richting aan hoe de aardgasvrije gebouwde omgeving eruit gaat zien, biedt duidelijkheid voor gebouweigenaren die nu al aan de slag willen en legt de basis door middel van uitgangspunten voor de uitvoeringsfase. De concept Warmtevisie Almelo is op 9 juni 2020 in het politiek beraad besproken. Naar aanleiding daarvan zijn er aanpassingen doorgevoerd. Het college heeft de definitieve Warmtevisie Almelo vastgesteld en legt deze ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad.

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders,

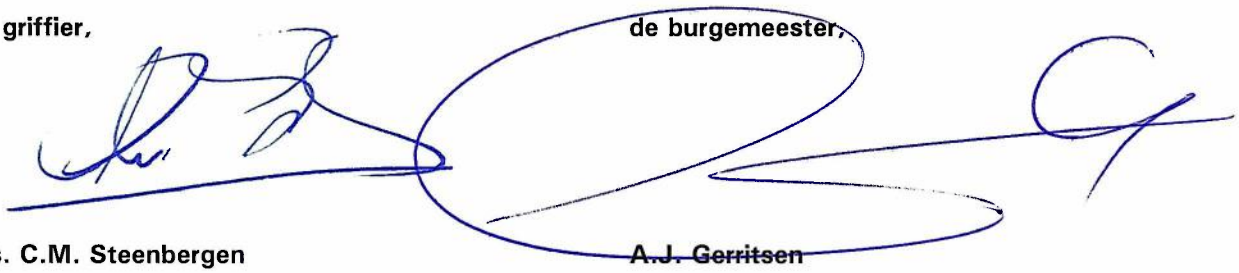
Besluit:

1. Kennis te nemen van de Warmtevisie Almelo (kenmerk: INT-72812);
2. De uitgangspunten van de Warmtevisie Almelo vast te stellen:
    - Betaalbaarheid
    - Duurzaamheid en efficiëntie
    - Aansluiten bij koppelkansen en initiatieven uit de wijk
    - Flexibel en samen aan de slag
3. In te stemmen met het opstellen van wijkuitvoeringsplannen voor delen, zoals op kaart weergegeven in de Warmtevisie Almelo, van de wijken:
    - Bedrijventerrein Bornsestraat
    - Aalderinkshoek
    - Aalderinkshoek Noordwest (onder de voorwaarde dat de subsidie van het Programma Aardgasvrije Wijken wordt toegekend)
    - Windmolenbroek

    met als uitgangspunt in deze gebieden uiterlijk in 2030 geen aardgas meer te gebruiken voor ruimteverwarming, warm tapwater en koken.
4. Vast te stellen dat inwoners en belanghebbenden kunnen participeren in het opstellen van het wijkuitvoeringsplan voor hun wijk, volgens de uitgangspunten van de Warmtevisie Almelo:
    - inwoners en belanghebbenden praten en denken mee bij de wijkuitvoeringsplannen
    - maatwerk en persoonlijke aandacht staan voorop
    - houd rekening met onzekerheden in de uitvoering
    - een stapsgewijze aanpak

Gedaan in de openbare vergadering van 1 september 2020,

de griffier, **de burgemeester,**

drs. C.M. Steenbergen **A.J. Gerritsen**

Raadsvergadering: 1 september 2020
Registratienummer: R 2006070

Naam: N. Stoel en L.H. Plant
Datum: 24 juni 2020
Team/teamonderdeel: Programma Duurzaamheid
Telefoonnummer: 0546-541111

Voorstel aan de raad

Onderwerp	**Warmtevisie Almelo**
Hoofdopgave	**Programma Duurzaamheid**
Portefeuillehouder	**E.J.F.M. van Mierlo**

Samenvatting raadsvoorstel

De gemeente Almelo werkt aan een duurzame stad. Een belangrijk onderdeel daarvan is het toewerken naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Dat houdt in dat woningen en gebouwen waar mogelijk verder geïsoleerd en op een andere manier verwarmd gaan worden. Samen met maatschappelijke partners heeft de gemeente de Warmtevisie Almelo opgesteld. De Warmtevisie Almelo geeft richting aan hoe de aardgasvrije gebouwde omgeving eruit gaat zien, biedt duidelijkheid voor gebouweigenaren die nu al aan de slag willen en legt de basis door middel van uitgangspunten voor de uitvoeringsfase. De concept Warmtevisie Almelo is op 9 juni 2020 in het politiek beraad besproken. Naar aanleiding daarvan zijn er aanpassingen doorgevoerd. Het college heeft de definitieve Warmtevisie Almelo vastgesteld en legt deze ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad.

Voorgesteld raadsbesluit

1. Kennis te nemen van de Warmtevisie Almelo (kenmerk: INT-72812);
2. De uitgangspunten van de Warmtevisie Almelo vast te stellen:
    - Betaalbaarheid
    - Duurzaamheid en efficiëntie
    - Aansluiten bij koppelkansen en initiatieven uit de wijk
    - Flexibel en samen aan de slag
3. In te stemmen met het opstellen van wijkuitvoeringsplannen voor delen, zoals op kaart weergegeven in de Warmtevisie Almelo, van de wijken:
    - Bedrijventerrein Bornsestraat
    - Aalderinkshoek
    - Aalderinkshoek Noordwest (onder de voorwaarde dat de subsidie van het Programma Aardgasvrije Wijken wordt toegekend)
    - Windmolenbroek

    met als uitgangspunt in deze gebieden uiterlijk in 2030 geen aardgas meer te gebruiken voor ruimteverwarming, warm tapwater en koken.
4. Vast te stellen dat inwoners en belanghebbenden kunnen participeren in het opstellen van het wijkuitvoeringsplan voor hun wijk, volgens de uitgangspunten van de Warmtevisie Almelo:
    - inwoners en belanghebbenden praten en denken mee bij de wijkuitvoeringsplannen
    - maatwerk en persoonlijke aandacht staan voorop
    - houd rekening met onzekerheden in de uitvoering
    - een stapsgewijze aanpak

Inleiding

Aanleiding

In het kader van het nationale Klimaatakkoord moeten drie documenten worden opgesteld: 1. Regionale Energiestrategie (RES), 2. Transitievisie Warmte (Warmtevisie) en 3. Wijkuitvoeringsplannen. In Almelo voegen we hier de Duurzame Energieladder aan toe, waarmee lokale invulling wordt gegeven aan de bijdrage voor de RES. Deze documenten moeten nadrukkelijk in samenhang met elkaar worden gezien.

Doel

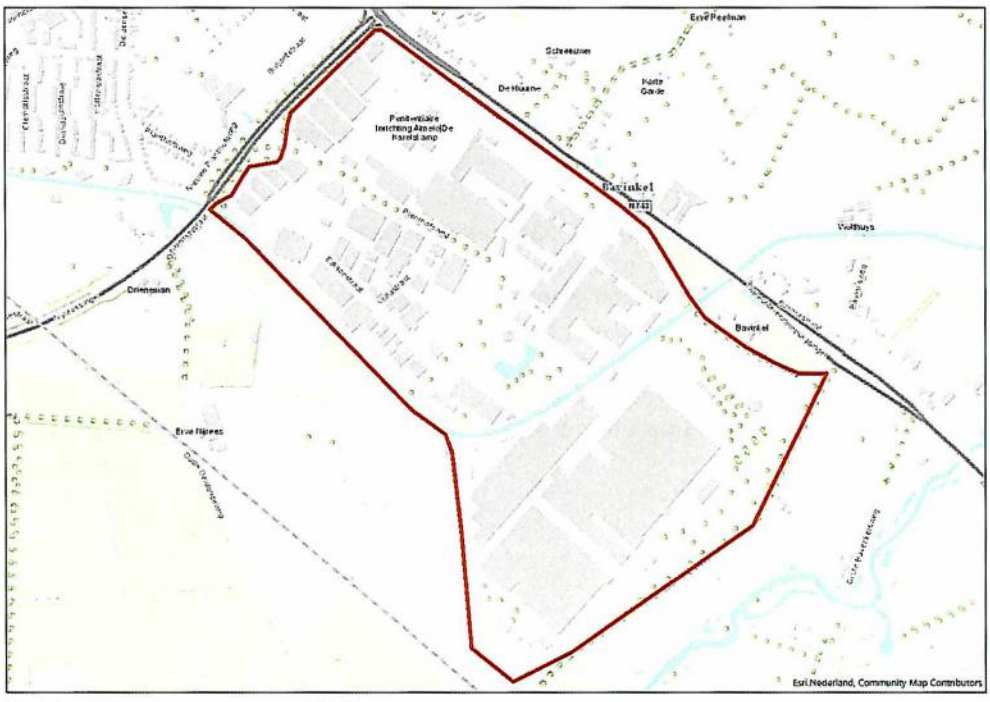
Het doel van de Warmtevisie Almelo is CO_2-reductie. Voor alle bestaande gebouwen in Almelo moet er uiterlijk in 2050 een alternatief voor aardgas gevonden worden voor ruimteverwarming, warm tapwater en koken. In 2030 moeten op landelijk niveau de eerste 1,5 miljoen woningen aardgasvrij of aardgasvrij-ready zijn. Dit komt voort uit (inter)nationale klimaatdoelen die zijn vastgelegd in het nationale Klimaatakkoord. Tevens heeft de gemeente via het Klimaatakkoord de opdracht gekregen om regie op de warmtetransitie te voeren. Via de Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft Almelo zich aan het Klimaatakkoord gecommitteerd. De gemeente Almelo geeft invulling aan deze opdracht door middel van de Warmtevisie Almelo. De Warmtevisie is de eerste stap waarin staat welke wijken voor 2030 van het aardgas af gaan, vervolgens moeten de (delen van de) wijken die beoogd zijn om voor 2030 aardgasvrij te worden, zijn uitgewerkt in een vastgesteld wijkuitvoeringsplan.

Totstandkoming

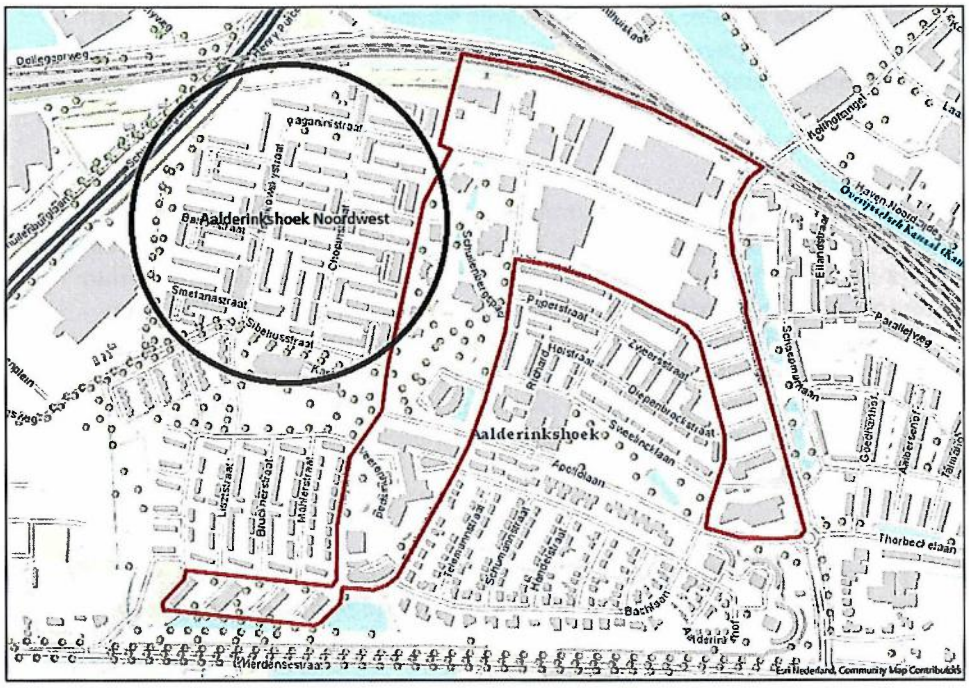
Medio 2019 hebben de gemeente Almelo en de maatschappelijke partners Cogas, Beter Wonen, Sint Joseph en later ook waterschap Vechtstromen de handen ineen geslagen om aan een Warmtevisie voor Almelo te werken. Ieder vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid. Onderzoek en diverse bijeenkomsten met zowel professionals als inwoners hebben geleid tot inzicht in technische, financiële, sociale en organisatorische aspecten die bij een Warmtevisie aan de orde komen. Daaruit zijn uitgangspunten geformuleerd. Op 9 juni is de concept Warmtevisie in een politiek beraad behandeld. De suggesties uit het politiek beraad zijn in de Warmtevisie verwerkt. Tevens zijn de gestelde vragen beantwoord in een separaat document, zie bijlage (kenmerk: INT-72818).

Belangrijkste uitgangspunten

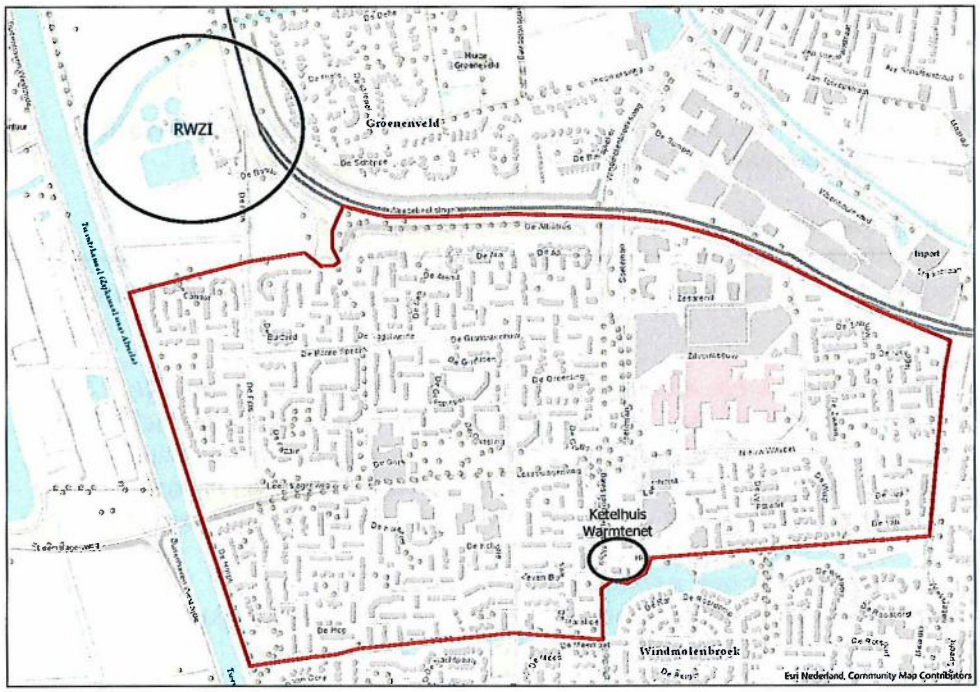
In de Warmtevisie Almelo wordt richting gegeven aan hoe woningen en gebouwen in Almelo in de toekomst verwarmd kunnen worden zonder aardgas. Daarnaast wordt er beschreven welke stappen hiervoor gezet moeten worden vóór 2030. Het gaat in deze visie om uitgangspunten en potentiële oplossingen, niet om definitieve beslissingen. De eerste wijken, die beoogd zijn om voor 2030 aardgasvrij te worden, zijn geselecteerd:

Het bedrijventerrein aan de Bornsestraat.

Delen van de wijk Aalderinkshoek en het gebied 'Aalderinkshoek Noordwest' voor de subsidieaanvraag bij het Programma Aardgasvrije Wijken van de Rijksoverheid.

Delen van de wijk Windmolenbroek. Binnen dit gebied zijn reeds ruim 800 woningen aangesloten op het bestaande warmtenet.

De definitieve oplossingen voor de geselecteerde wijken worden, in overleg met inwoners, bedrijven en partners gekozen in de wijkuitvoeringsplannen. Minimaal elke vijf jaar wordt de Warmtevisie herzien, om zo goed mogelijk in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen. Indien gewenst kan de Warmtevisie eerder herzien worden, bijvoorbeeld als er innovaties zijn.

De uitgangspunten voor de Almelose warmtetransitie zijn: betaalbaar, duurzaam en efficiënt, aansluiten bij koppelkansen en initiatieven in de wijk en flexibel aan de slag. De gemeenteraad stelt de wijkuitvoeringsplannen vast.

In de transitie naar een aardgasvrij gebouw en een aardgasvrije wijk kunnen we twee gradaties of stappen herkennen: aardgasvrij-ready en aardgasvrij. De eerste stap richting een aardgasvrij gebouw is isoleren en voorbereiden op de alternatieve warmtevoorziening: hierdoor wordt het gebouw aardgasvrij-ready.

Omgevingsvisie en participatie
De overgang naar aardgasvrij raakt iedereen in Nederland, omdat op dit moment vrijwel iedereen gebruik maakt van aardgas. Daarom is het van belang samen met inwoners en andere pandeigenaren zoals verhuurders en ondernemers na te denken over de mogelijke aanpak van deze transitie in hun directe omgeving. In de Warmtevisie Almelo wordt beschreven hoe tijdens het opstellen van een wijkuitvoeringsplan, participatie en communicatie worden ingericht. Dit wordt per wijkuitvoeringsplan concreter gemaakt, aangezien het per gebied kan verschillen op welke manier mensen willen participeren. Dat past goed bij de integrale gedachte van de Omgevingswet en de omgevingsvisie. Het verduurzamen van de samenleving (waar de energietransitie onderdeel van uitmaakt) is een belangrijk strategisch oogmerk van de omgevingsvisie.

Beoogd effect
Het beoogd effect is om kaders te stellen voor de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving in Almelo, hiertoe de eerste stappen te zetten, en te streven naar een energie-neutrale samenleving in 2050.

Argumenten voor
2.1 De Warmtevisie Almelo past binnen bestaand beleid
De Warmtevisie Almelo streeft dezelfde doelen na als het programma Duurzaamheid, namelijk een zo goed als aardgasvrije en energie-neutrale stad in 2050 zijn.

3.1 De bedrijven aan de Bornsestraat zijn al op goed weg
Het bedrijventerrein aan de Bornsestraat is een kansrijk gebied om voor 2030 aardgasvrij te worden omdat zij in samenwerking met Cogas vergaande plannen hebben voor een restwarmtenet.

3.2 In Aalderinkshoek komen projecten samen en ligt een restwarmtebron in de omgeving
Er zijn diverse projecten in de openbare ruimte en bij woningbouwcorporaties waardoor een integrale aanpak mogelijk is. De restwarmte van de rioolwaterzuiveringsinstallatie biedt een alternatief voor warmte.

3.3 Subsidieaanvraag bij het Rijk is een kans om ervaring op te doen met de uitvoeringspraktijk
Het aardgasvrij maken van een wijk is een complexe opgave. Een bijdrage in de kosten van het Rijk in de vorm van een subsidie is een mooie kans om ervaring op te doen met de uitvoeringspraktijk. De subsidie bedraagt indien deze wordt toegekend ruim 4 miljoen euro per wijk. Indien wij als gemeente niet in aanmerking komen voor deze subsidie, wordt dit deel van de wijk niet voor 2030 aardgasvrij.

3.4 In Windmolenbroek ligt al een warmtenet met ruimte voor uitbereiding
Sinds de jaren '80 kent een deel van Windmolenbroek een warmtenet. Er liggen mogelijkheden om het warmtenet verder uit te bereiden. Daarnaast is ook hier restwarmte van de rioolwaterzuiveringsinstallatie voor handen.

4.1 Participatie past binnen het gedachtengoed van de Omgevingswet
Het is van belang om samen met inwoners en andere pandeigenaren zoals verhuurders en ondernemers na te denken over de mogelijke aanpak van deze transitie in hun directe omgeving. Dat past goed bij de uitgangspunten van de Omgevingswet en de omgevingsvisie.

Kanttekeningen
2.1 De betaalbaarheid van de warmtetransitie is nog niet duidelijk
De warmtetransitie kost geld. Het is nog niet duidelijk waar de rekening komt te liggen. De Rijksoverheid hanteert het principe van 'woonlastenneutraliteit', Almelo ondersteunt dit principe. Daarnaast heeft de concept Warmtevisie Almelo als eerste uitgangspunt dat de warmtetransitie betaalbaar moet zijn, voor iedereen.

4.1 De Warmtevisie Almelo is beperkt met inwoners besproken
Over het algemeen is de warmtetransitie voor veel mensen een ver-van-je-bed-show. De meeste wijken worden pas tussen 2030 en 2050 aardgasvrij. Echter, voor een klein deel van de wijken geldt dat al voor 2030 beoogd is om aardgasvrij te worden. In die wijken worden inwoners bij de totstandkoming van de wijkuitvoeringsplannen nadrukkelijk betrokken. Iedereen kan meedenken en meedoen. Het traject wordt ingezet op het moment dat het daadwerkelijk concreet is voor inwoners van de betreffende wijk.

Alternatieven
Het alternatief is om de Warmtevisie Almelo vooralsnog niet vast te stellen en op inhoud te wijzigen.

Kosten, opbrengsten en dekking
Bij het vaststellen van de begroting zijn middelen voor het programma Duurzaamheid begroot, daaruit zijn de gemaakte kosten voor het opstellen van de Warmtevisie gedekt. De gemeente heeft vanuit de Rijksoverheid middelen ontvangen voor de uitvoering van het Klimaatakkoord. In principe zijn de kosten voor de eerste drie wijkuitvoeringsplannen daarmee gedekt.

Vervolg
Zodra de Warmtevisie Almelo is vastgesteld kan gestart worden met het opstellen van de wijkuitvoeringsplannen voor de (delen van de) wijken die beoogd zijn om voor 2030 aardgasvrij te worden. De drie wijkuitvoeringsplannen moeten voor eind 2021 door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Daarnaast wordt ingezet op communicatie en ondersteuning via het energieloket voor het stimuleren van pandeigenaren om hun woning/gebouw aardgasvrij-ready te maken.

Bijlagen
- Warmtevisie Almelo (kenmerk: INT-72812))
- Terugkoppeling politiek beraad 6 juni 2020 (kenmerk: INT-72818)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
F.W. van Ardenne

de burgemeester,
A.J. Gerritsen
